

Könülləri paklandıran nadir ifa

Qədirin ürəklərdə yaşayan qədir–qiyməti

*Evləri köndələn yar, sona bülbüllər,
Bizə gül göndərən yar, saçı sünbüllər.
Gülün yarpıza dönsün, sona bülbüllər,
Bizdən üz döndərən yar, saçı sünbüllər.*

58 il əvvəl lentə alınmış “Sona bülbüllər” mahnısı xanəndə Qədir Rüstəmovun ecəzkar səsi ilə bu gün də qəlbləri rıqqətə gətirir. Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadə bu bənzərsiz ifa barədə belə demişdir: “Qədir Rüstəmov ifası ilə “Sona bülbüllər”ə, “Sona bülbüllər” isə ifaçıya heykəl ucaldıb”. Unudulmaz Xalq artisti Qədir Rüstəmov, doğrudan da, ilahi, nadir bir səs sahibi idi.

Dekabrın 19-da Beynəlxalq Muğam Mərkəzində (BMM) sənətkarın anadan olmasının 90-cı ildönümünə həsr olunmuş xatirə gecəsi keçirildi. Qədirsevərlər bu günü böyük səbirsizliklə gözləyirdilər. Zalda boş yer yox idi.

Gecənin aparıcısı, Əməkdar mədəniyyət işçisi Mustafa Çəmənlinin ilk sözü bu oldu ki, Qədir Rüstəmovun böyük xanəndə kimi yetişməsində onun dünyaya göz açıb böyüdü-yü Ağdamın, bütövlükdə, Qarabağın musiqi mühitinin böyük rolu olub. Qədir orta məktəbi bitirdikdən sonra əvvəlcə Asəf Zeynalı adına Bakı Orta İxtisas Musiqi Məktəbində ustad-xanəndə Hacıbaba Hüseynovdan muğam dərsləri alıb. Daha sonralar isə Üzeyir Hacıbəyov adına Ağdam Orta İxtisas Musiqi Məktəbində təhsilini davam etdirib.

Qədir Rüstəmov Azərbaycan ifaçılıq

sənətinə sanballı töhfələr verib. Unudulmuş xalq mahnılarımızdan bir çoxu məhz onun ifası ilə yenidən həyata vəsiqə qazanıb. Sənətkarın illər uzununu böyük şövqlə oxuduğu “Qarabağın maralı”, “Apardı sellər Saranı”, “Laçın”, “Qaragilə”, “Neyçün gəlməz”, “Ol-maz-olmaz”, “Sarı gəlin”, “Reyhan”, “Ay dili-dili”, “Sona bülbüllər” və s. mahnı və təsniflər xalqımızın musiqi xəzinəsinin dəyərli incilərinə çevrilib.

Xalq musiqisinin dərin bilicisi və təbliğçisi Mustafa Çəmənlili xanəndə Qədir Rüstəmovdan danışdıqca onun sənətkara olan sevgi və rəğbəti tamaşaçıları da duyğulandırır, salonda coşqu yaradırdı:

– Onun ifa etdiyi bütün mahnılar gözəldir. Amma “Sona bülbüllər” sənət möcüzəsidir! Qədir Rüstəmov bu mahnını elə kövrək və yanıqlı səslə oxuyub ki, onu bundan sonra heç kim bu qədər təsirli ifa edə bilməz! Bu mahnı səsin əbədi bədisidir!

Aparıcı sonra dedi ki, “Sona bülbüllər” mahnısı lentə alınarkən xanəndəni tərda ustad tərzən Əhsən Dadaşov müşayiət edib. Bu iki böyük sənətkarın parlaq istedadı və fədakarlığı sayəsində belə bir mükəmməl əsər yaranıb”.

Milli Məclisin deputatı, yazıçı-publisist Aqil Abbas çıxışında bildirdi ki, Qədir Rüstəmovun ifası onun yaradıcılıq yoluna da təsir göstərüb. “Sona bülbüllər”i ilk dəfə dinləyəndən sonra 17 yaşlı yazar “Evləri köndələn

yar” povestini qələmə alıb. Aqil müəllim sonra söylədi ki, Qədirin səsinə dinləyəndə insan daxilən paklaşır, həyat eşqi artır.

Telejurnalist Fəxrəddin Hacıbəyli Ağdamın işğalından sonra ailəsi ilə birlikdə Oğuzda məskunlaşmış Qədir Rüstəmov barəsində ssenari müəllifi olduğu “Qeybdən gələn səs” telefilmnin çəkilişi zamanı müğənninin şəxsiyyətinin də saf və bənzərsiz olmasını yaqin etdiyini söylədi.

Tanınmış yazıçı Seyran Səxavət isə çıxışında Qədir Rüstəmovun şöhrətinin zirvədə olduğu zaman ondan müsahibə almasından, bu yazının geniş əks-səda doğurmasından, Ağdamda sənətkarla görüşlərindən söz açdı.

Xatirə gecəsində səslənən çıxışların çoxunda belə bir incə məqam vurğulandı ki, məcburi köçkün həyatı yaşadığı illərdə həyat yoldaşı Fatma xanım və 3 övladının qeyri-adi fədakarlığı olmasaydı, həssas qəlb sahibi olan Qədir Rüstəmov yurd itkisinin ağır möhnətinə heç cür dözə bilməzdi.

Mərasimdə o da vurğulandı ki, Qədir Rüstəmovun milli musiqi mədəniyyəti sahəsindəki nailiyyətlərini dövlətimiz yüksək qiymətləndirib. O, “Xalq artisti” fəxri adına layiq görülmə. 1997-ci ildən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdcüsü olub, muğam sənətinin inkişafındakı xidmətlərinə görə “Şöhrət” ordeninə layiq görülmə. 1997-ci ildə ümummilli lider Heydər Əliyev yüksək mükafatı sənətkara şəxsən təqdim edib. Həmin mərasimdə dahi siyasətçi ilə xanəndə arasında səmimi dialoq uzun müddət yaddaşlara həkk olunub.

Yubiley məclisində Əməkdar artistlər – İlkin Əhmədov, Sevinc Səriyeva, Elnur Zeynalov, muğam müsabiqəsinin qalibləri və iştirakçıları Güllü Muradova, Mustafa Mustafayev, Yusif Cəfərbəyli, Murad Laçın və başqaları xanəndənin repertuarında yer almış mahnıları və muğam parçalarını ifa etdilər. Əməkdar artist Azad Şükürov Qədir Rüstəmovla həsr olunmuş şeiri səsləndirdi.

Muğam Mərkəzindən çıxanda istedadlı şair, “Ulduz” jurnalının baş redaktoru Qulu Ağsəslə müsahibə oldu. Həmkarımız mərasimin böyük sənətkara layiq təşkil olunduğunu söylədi:

– Hər şey gözəl və mükəmməl idi! “Sona bülbüllər” əlçatmaz bir uralıqda idi. Bircə cismani olaraq Qədir Rüstəmov burada yox idi! Böyük xanəndənin ruhu isə xatirəsinə olan xalq sevgisindən şaddır!

Məsəim ABDULLAYEV
XQ